

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สถานภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายสิทธิธานนท์ ศรีวิทะ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ คุณหญิง ณ ลำปาง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โชค มิเกล็ด	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงในอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และวิธีการผลิตและต้นทุนการผลิตกับผลตอบแทนการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 139 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ใช้ค่าทดสอบสถิติแบบ ไคร้สแควร์ (Chi-Square Test)

จากผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4) มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 11.33 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพรอง พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 3.05 ไร่ เกษตรกรมีแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 1.56 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการจ้างแรงงาน แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับส่วนใหญ่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมากที่สุด ส่วนต้นทุนในการผลิตโคเนื้อเฉลี่ย 20,649.35 บาทต่อปี มีรายได้เฉลี่ย 29,905.76 บาท

ต่อปี มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 11,475.04 บาทต่อปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในการผลิตโคเนื้อในระดับมากที่สุด ส่วนการจัดการผลิตโคเนื้อที่ถูกหลักการอยู่ในระดับปานกลางจากการผลิตโคเนื้อ เกษตรกรมีสถานภาพการผลิตโคเนื้อในระดับน้อย

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการผลิตโคเนื้อ พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนในการผลิตโคเนื้อ มี 8 ตัวแปร คือ 1) ระดับการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ 3) ลักษณะการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร 4) แหล่งเงินทุนที่ใช้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ 5) ขนาดพื้นที่ถือครอง 6) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อ 7) การจัดการผลิตที่ถูกวิธี และ 8) รายได้

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร คือ การขาดความรู้ในด้านการคัดเลือกพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ อาหารและการให้วิตามินแร่ธาตุ การสุขาภิบาล และการป้องกันโรค

แนวทางในการเพิ่มสถานภาพของเกษตรกรในการผลิตโคเนื้อ คือ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการเลี้ยงโคเนื้อ โดยให้ความรู้ทางวิชาการ การฝึกปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม ในด้านการคัดเลือกพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ การให้อาหารและวิตามินแร่ธาตุ การสุขาภิบาลและการป้องกันโรค รวมทั้งการจัดทำเอกสารเผยแพร่ ที่เป็นคู่มือสำหรับเกษตรกรที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติในท้องถิ่นของตนเองได้

Independent Study Title   Current Status on Beef Production of Farmers in San Kamphaeng District, Chiang Mai Province

Author   Mr. Sittanon Srivita

Degree   Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Na lamphang	Chairperson
Assoc. Prof. Dr. Avorn Opatpatanakit	Member
Asst. Prof. Dr. Choke Mikled	Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) current status on beef production of farmers in San Kamphaeng District, Chiang Mai Province, 2) relationship between personal characteristics, socio-economic factors, production method as well as cost and income of beef production, and 3) problems ; obstacles and approach of problem solving.

The samples used in this study consisted of 139 farmers in San Kamphaeng District, Chiang Mai Province. Data was collected through questionnaires. Statistical techniques used were frequency, percentage, average, standard deviation, and Chi-Square Test.

I was found that most samples were male, completed 4th grade of primary education and averagely 11.33 years in beef production experience as a minor career. Average land holding was 11.56 Rai. Most farmers had no hiring labor. They had received agricultural information mostly from the government officer. An average cost of beef production was 20,649.35 baht per farm per year with averagely annual income 29,905.76 baht and net income was 11,475.04 baht per farm per year. Farmers' knowledge on beef production was at highest level with proper production management at moderate level.

It was all so found that there were 8 factors that significantly effected on income. These were 1) education level 2) experience on beef cattle raising 3) raising method 4) financial resources 5) land holding size 6) access to information of beef production 7) suitable production management, and 8) income

Problems and obstacles encountered by farmers were lack of knowledge on variety selection and breeding, feeding and supplementary mineral, housing sanitation and disease prevention.

It was suggested that approaches to increasing farmers' status on beef production should include government-supported trainings on beef production ; variety selection and breeding ; feeding and additional nutrition; housing sanitation and disease prevention. The understandable and practical handbook of beef production should be provided for farmers.